

Sikrer trygge sitteplasser for fugl

CEDREN-prosjekt: OPTIPOL

Type innovasjon: Nytt produkt

Beskrivelse:

Sittepinne og fugleavviser i UV-bestendig plastmateriale. Selges som mastestett for 1,5 m faseavstand

Kontakt:

Jan Ove Gjershaug, NINA
jan.ove.gjershaug@nina.no

Sittepinne med fugleavviser som skal å hindre at hubro og andre store fugler dør av elektrokusjon når fuglene bruker kraftledningsstolper som utkikkspunkt.

Utfordring ■ Hubro er en rødlistet fugleart i Norge. En viktig dødsårsak for hubro skyldes elektrokusjonsulykker når fuglene kommer borti 22 kV-ledninger. Hubroen er en stor fugl med et stort vingespenn. Den vil lett kunne komme borti ledningene, hvis den prøver å lande på kraftledningsstolper.

Hubroen velger seg det høyeste punktet som utkikkspost. I flate, åpne landskap langs kysten er kraftledningsstolper ofte det høyeste punktet. Hubroen velger derfor å sitte der.

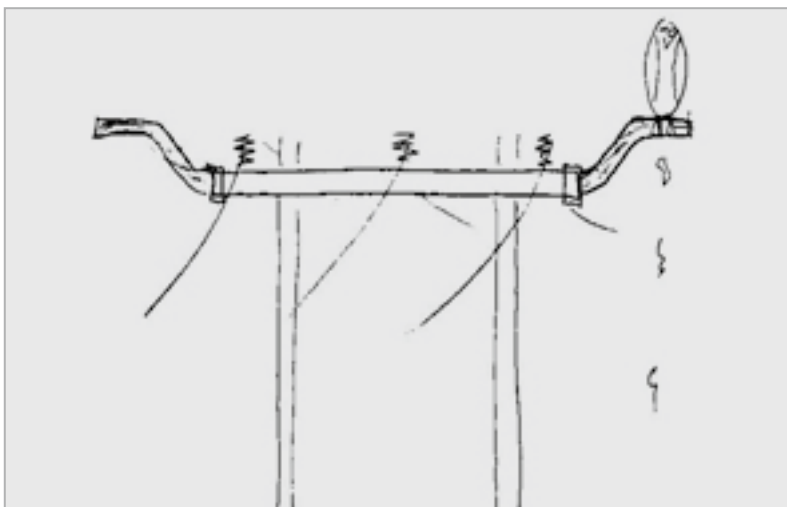
Mange steder langs kysten er det høy marin korrosjonsindeks. Det vil derfor være vanskelig å gjennomføre ordinære isolasjonstiltak av traverser, faseledere og andre metalleder i tilknytning til kraftledningene.

Løsningen ■ ble derfor å utvikle sittepinne for hubro til bruk på kraftledningstraverser. Sittepinnen er i praksis en horisontal forlengelse av traversene, samtidig som den har en knekk slik at sittestedet kommer høyere enn, og til siden for, faselederne. I tillegg til sittepinnen monteres plastpigger på oversiden av den ordinære delen av traversen, slik at fuglene ikke setter seg her.

Elektrokusjonsulykker er en viktig årsak til at hubro dør.
Foto: Jan Ove Gjershaug

Basert på forskning i CEDREN har forskerne utviklet en sittepinne for hubro til bruk på kraftledningstraverser.

Bruk ■ Firmaet Eltjeneste AS i Trondheim produserte de første prototypene av sittepinnen i 2011. Per 2016 har Eltjeneste AS produsert flere enn 150 sett med sittepinner og fugleavvisere. Disse er solgt til norske nettselskaper og er blant annet montert i Nordland, i Agder og på Møre.

Potensial ■ Det er ca. 63 000 km luftledninger i tilknytning til 22 kV-nettet, og følgelig flere hundre tusen stolper som er potensielle elektroksjonsfeller for fugl. Det bygges stadig nye 22 kV-ledninger, og gamle oppgraderes. Hvis sittepinner tas i bruk i tilknytning til nybygging og oppgradering vil det være et stort salgspotensial for løsningen. Potensialet blir meget stort, hvis nettselskaper tar i bruk løsningen i tilknytning til eksisterende strømnett.

Nettselskapenes egen feil- og avbruddstatistikk viser at driftsforstyrrelser pga. fugl er et stort problem i mange områder. Sittepinnen vil bidra til å redusere korte driftsavbrudd og spenningsfall. Det har stor betydning for moderne apparater som kontor- og datautstyr, kontroll- og styringsutrustninger.

Bruk av sittepinne vil kunne bidra til å styrke nettselskapenes miljøprofil.

” Erfaringene med sittepinnen er god. Vi har observert hubro på pinnene, og etter at pinnene ble installert er det ikke meldt om døde hubroer i vårt område.

Spesialrådgiver
Kjell Skoglund i BKK

Hubro i solnedgang. Hubroen velger seg det høyeste punktet når de sitter og speider etter byttedyr. En opphøyet sittepinne kombinert med plastpigge på oversiden av traversen, sikrer at hubroen sitter på trygg avstand fra kraftledningene.
Foto: Jan Ove Gjershaug

